

او منطبق است.

در سرآغاز و در شرح حال رسام عربزاده چنین آمده است:

سید ابوالفتح زیدی لطیفی مشهور به رسام عربزاده یکی از برجسته‌ترین چهره‌های ابداع‌گر هنر فرش بافی ایران، در ۱۲۹۳ شمسی در تبریز متولد شد. رسام از کودکی در جوار پدر هنرمندش که در بازار آینه فروش‌های تبریز کارگاه نقاشی داشت با طرح و رنگ آشنا شد... و سپس به تهران آمد و دانش‌آموز دبستان ادیب گردید. رسام بعدها به مدرسه صنایع قدیمه راه یافت و...

عباس سرمدی در زمینه‌ی حفظ اصالت‌ها در فرش عربزاده معتقد است

که با همه‌ی ابداعات و نوجویی‌ها در کار عربزاده او پایبند اصول سنتی است. و در زمینه طرح و نقشه که تحول استاد عربزاده حول آن محور انجام شده، آقای سرمدی می‌نویسد:

زمان‌های دور در دایره‌ای از سنت‌های خاص قرار گرفته، سنت‌هایی که به صورت اصولی نامتغیر در ذهن و کار طراحان ملکه‌ی آنها گردیده است. البته کارهای انگشت شماری نیز در گذشته صورت گرفته که آن کارها نیز در دایره‌ی نام افراد باقی مانده... که می‌توان از بی‌بی افسر کاشانی، عیسی بهادری و جمشید امینی در این عرصه نام برد.

از دیگر ویژگی‌های کار عربزاده در طرح و بافت فرش، غلط بافی و حصارشکنی است. به گفته‌ی مؤلف، بنیان کار عربزاده بر غلط بافی پایه‌گذاری شده، شیوه‌ای که قبل از او به ندرت به کار گرفته می‌شد و گاه نیز سهواً پیش می‌آمد و در هنر عربزاده این کار به صورت قاعده‌ای درآمده است.

عربزاده حاشیه را آزاد و نقش‌ها را از حصار حاشیه رها می‌کند. او هنرهای ایرانی را به عرصه‌ی فرش کشانده و در طرح فرش‌های جدیدش

بنیان کار عربزاده بر غلط بافی پایه‌گذاری شده، شیوه‌ای که قبل از او به ندرت به کار گرفته می‌شد و گاه نیز سهواً پیش می‌آمد در هنر عربزاده این کار به صورت قاعده‌ای درآمده است

عربزاده

فرش را با نقوش

ادبیات عرفانی،

شعر و موسیقی و

هنر و فرهنگ

آراسته است

نگاره‌هایی از خاتم، منبت، معرق، کاشی، تذهیب، معماری و خوشنویسی دیده می‌شود. در برخی از طرح‌ها نیز جای پای نگارگر ایرانی کاملاً مشهود است.

آقای سرمدی در زمینه‌ی اندیشه‌های عربزاده نیز بر این باور است که او عارفی است که نه تنها هنر را با هنر درآمیخته بلکه ادبیات و اندیشه و عرفان را نیز پیام‌آور طرح‌های خود ساخته است. این سالک کهن سال که همیشه زمزمه‌گر شعر مولاناست در نگاره‌های خود به صورت قندیل یا کشکول درویشی و یا فانوس ظاهر شده و با هر ظهورش پیام خویش را به آوای نقش و رنگ فریاد می‌کند.

نگاهی این چنین به آثار نو و مدرن استاد عربزاده نگاهی صحیح و نو می‌باشد. عربزاده فرش را با نقوش ادبیات عرفانی، شعر و موسیقی و هنر و فرهنگ آراسته است.

به نظر نگارنده‌ی این سطور کتاب «عربزاده بدایع نگار فرش ایران» نوشته‌ی عباس سرمدی نگاهی نو و راستین به ارزش‌های هنری و فرهنگی طرح‌های مدرن در قالی ایران است که با چشم‌اندازی جدید نوشته شده است.

«استاد عربزاده اگرچه در طرح و نقشه دست به نوآوری‌های بسیار زده است اما همه‌ی طرح‌ها با پایبندی بر موازین سنت قالی ایران

صورت گرفته است. وی در میان کارهای بسیار مدرن خود آنچنان نقش‌ها و طرح‌های سنتی خود را جای داده است که جلوه و جلای آنها را در مقابل نگاره‌های مدرن نشان می‌دهد و قصدش چنان است که به شما بگوید طرح‌های قالی ایران هرگز کهنه نمی‌شوند...»

ابداعات او در مورد شیوه‌های بافت از جمله گره‌آویز، ترکیب گلیم و فرش، دو بافت بافی که همگی نو و مدرن هستند، قابل توجه است. در رنگ‌آمیزی نقش‌ها نیز با تجربه کار کرده و به خوبی به زبان رنگ‌ها آشناست و راز و رمز آنها را می‌شناسد. تعدد رنگ‌ها به گونه‌ای است که ظرافت بافته را صدچندان می‌کند و حتی به گفته‌ی آقای سرمدی به کار گرفتن رنگ به جای نقش است.

در مقوله‌ی «بدایع طرح» آقای سرمدی اشاره می‌کند که انقلابی‌ترین کار عربزاده در فرش ایران بی‌شک تحول در طراحی است چرا که فرش از

طراحی فرش ایران

عرب‌زاده بدایع نگار فرش ایران
عباس سرمدی
ترجمه سیمین دخت سیدفتاح
انتشارات بساولی

اندازه: ۱۱۷ × ۷۰ cm
رج شمار: ۶۰
گرم تر نسجه: ۷۳۵
تعداد رنگ: ۵۰
ساعات کاری: ۱۵۰۳
Size: 117 - 70cm
No. of Rows: 60
Knots per sq. dm: 7355
No. of colours: 50
Man/hours Worked: 1503 hours

این هنر بوده است. در قرن اخیر، یکی از استادان و هنرمندان مطرحی که در زمینه طراحی نوین فرش درخشید و به خلق آثاری استادانه و ارزشمند همت گماشت استاد رسام عرب‌زاده است. رسام عرب‌زاده یکی از آفرینشگرانی به شمار می‌رود که سهم عمده‌ای در تدوین این حرکت اصولی دارد.

او از جمله هنرمندانی است که در زمینه هنرهای ملی و سنتی (میناتور، تذهیب، نقشه‌قالی و...) بیش از نیم قرن تلاش و کوشش خستگی‌ناپذیر خود را معطوف به «تحول نقشه‌قالی» کرده است. حاصل و نتیجه‌ی این حرکت آفرینش طرح‌ها و نقش‌های زیبا و نویی بوده که با اندیشه و ذوق و تجربه‌ی این هنرمند جان گرفتند و بر تار و پود فرش ما نشستند. مجموعه دست‌بافت‌های دیدنی استاد عرب‌زاده با نقش‌های مدرن ایرانی اینک در موزه‌ی استاد عرب‌زاده جای گرفته‌اند، تا جهان هنر به شور و شوق هنرمندان عاشق هنر برای تکامل یک هنر ملی پی‌برند.

عرب‌زاده طراح نقش‌قالی، مبنا و اساس طراحی نوین فرش را، به کارگیری عناصر ناب و نقوش کهن فرش ایران قرار داده است و بر پایه فرهنگ و هنر و ادبیات غنی، تغییرات نقش را ایجاد می‌کند. شک نیست که هرگونه نوآوری در عرصه‌ی هنر می‌بایست از دل نقش و نگارهای کهن و اصیل برآمده و با ذوق هنرمند و فرم‌های جدید خلق و به کار گرفته شوند. بدیهی است که هنرمند می‌باید از تجربه و مهارت کافی و کامل در شناخت هنر برخوردار بوده تا بتواند تحولی ایجاد کند.

سیر تکاملی و تحول کار استاد عرب‌زاده در زمینه‌ی تغییر و تحول در نقوش قالی، در کتابی خواندنی و نفیس با تصاویر رنگی دلنشین به قلم استاد عباس سرمدی، پژوهشگر و ادیب معاصر چاپ و منتشر شده است. آقای سرمدی در این کتاب با دیدگاهی نو فرش ایران را تجزیه و تحلیل کرده و وجوه و ابعاد نوینی را در این دست‌بافته‌ها بررسی می‌کند، نگاهی نو و واقعی به نقش‌های مدرن. آقای سرمدی این بار فرش عرب‌زاده را از دریچه‌ی عرفان، ادب، فرهنگ و فلسفه‌ی خیام و... مورد تحلیل قرار می‌دهد و در این بررسی نیز موفق بوده است. این نگاه نو بر تفکر و فلسفه‌ی طراحی فرش استاد عرب‌زاده و دیدگاه‌های

ظهور و بروز طرح و اندیشه‌های نو و مدرن در عرصه‌ی «هنر کهن قالیبافی»، به مثابه تحولی لازم و اجتناب‌ناپذیر برای تداوم حیات و تعالی این هنر ملی، در سراسر قرن معاصر، آرزوی اصلی و دغدغه‌ی خاطر معدود آفرینشگران نقشه‌قالی بوده و همواره ذهن خلاق و توانمند طراحان قدرتمند و توانای ما را به سوی خود جلب کرده است. در این میان انگشت‌شمار هنرمندانی توانسته‌اند دست به خلاقیت و آفرینش بزنند و آثاری بسیار دیدنی خلق کنند.

از آغاز عصر صفوی (دوران شکوه و حشمت فرش ایران) تا چند دهه‌ی اخیر، بی‌تردید یکی از دلایل اصلی و تعیین‌کننده‌ی شهرت و رونق جهانی فرش دستباف ما آفریدن نقشه‌های اصیل و بی‌بدیل به دست هنرمندان طراح